

10. Sınıf Felsefe Dersi Konu ve Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	2. DÖNEM					
		1. YAZILI			2. YAZILI		
		Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav (Açık uçlu)			Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav (Açık uçlu)		
1. Senaryo	2. Senaryo	3. Senaryo	1. Senaryo	2. Senaryo	3. Senaryo		
SORULMASI PLANLANAN AÇIK UÇLU SORU SAYISI		10	10	10	10	10	10
FELSEFEYİ TANIMA	10.1.1. Felsefenin anlamını açıklar.						
	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.						
	10.1.3. Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar.						
FELSEFEYLE DÜŞÜNME	10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar						
	10.2.2. Düşünme ve akıl yürütmeye dili doğru kullanmanın önemini açıklar.						
	10.2.3. Bir konuyla ilgili felsefi sorular oluşturur.						
	10.2.4. Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.						
FELSEFENİN TEMEL PROBLEMLERİ	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	1	1				
	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	3	3	3			
	10.3.3. Bilim felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	2	2	2			
	10.3.4. Ahlak felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	2	2	2			
	10.3.5. Din felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar.	2	2	1	1	1	1
	10.3.6. Siyaset felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar				1	2	1
	10.3.7. Sanat felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.				1	1	2
FELSEFİ OKUMA YAZMA	10.4.1. Felsefi bir metni analiz eder.				1	1	1
	10.4.2. Verilen konu hakkında alternatif görüşler geliştirir.				1	3	3
	10.4.3. Bir konu hakkında felsefi bir deneme yazar.				3	1	1
	10.4.4. Felsefi akıl yürütme becerilerini diğer alanlarda kullanır				2	1	1

2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
10.SINIF FELSEFE DERSİ
2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI SORULARI

Adı Soyadı:

Sınıfı/Şube:

Numarası:

Puanı:

Bugün tüm dünyada Fransa'nın sembolü olarak kabul edilen Eyfel kulesi, Fransız devriminin 100. yılında düzenlenen EXPO 1889 fuarının giriş kapısı olarak yapılmıştır. Eyfel kulesinin özü, mimarı Stephen Sauvestre'nin zihninde önceden fikir veya tasarı olarak var olmuştur. Kulede öz var oluştan önce gelir. İnsan ise iyi düzenlenmiş ve bir plana göre şekillenmiş bir varoluşa sahip değildir.

1. Eyfel kulesi örneğinde açıklanan insanın dışındaki varlıkların var oluşu ile insanın var oluşu arasındaki farkı, varoluş- öz sorunu bağlamında açıklayınız.

J. Dewey tezini kanıtlamak için ormanda kaybolmuş bir insan benzetmesini kullanır. Kaybolan insan için bir tek gerçeklik vardır; ormanda kaybolması olayıdır. Amacı ise kaybolduğu ormandan sağ salım kurtulabilmek dolayısıyla da bu durumun yarattığı korku ve tedirginlikten kurtulmaktır. Ormandan kurtulmak için oluşturduğu tüm kuramlar ve denemeler birer araçtır. Kaybolan adamın ormandan çıkış yolu ile ilgili planları, tahminleri uygulamada bir işe yarar ve kurtuluşu sağlarsa doğrudur.

2. J. Dewey'in savunduğu yaklaşımı yazınız. (10P)

3. Septiklerin(kuşkucuların) bilgi yaklaşımını kısaca yazınız(10P)

Medyada paylaşılan haber ve bilgiler kimi zaman gerçeği yansıtmaz ve hangi bilginin de gerçekle uyumlu olduğu bilinemez örneğin COVID-19 salgınının 2013'te Çin'de üretilen bir virüs olduğuna ilişkin bir gazete haberi hızlı bir şekilde yayılmıştır ancak yapılan çalışmalar COVID-19'un yapay bir virüs değil doğal bir virüs olduğu tespit edilmiş haberin yalan olduğu ortaya konulmuştur.

4. Parçadaki durum göz önüne alınarak bilginin hangi temel problemi ne yönelik bir tartışma vardır yazınız(10P)

Bilim her geçen gün evrenin başka bir sırrını açıklığa kavuşturuyor ve neredeyse bütün bilim dallarında aklın sınırlarının ötesinde gelişmeler yaşanıyor. Astronomlar, kara deliklerin fotoğraflarını çekebilecek hesaplamalar yaparken tıp alanında da birçok hastalık korkulur olmaktan çıkmış durumda. Bilimde yaşanan bu tür olumlu gelişmelerin yanında sahip olunan bilgilerin insanlığın geleceğini yok edebileceği gerçeği de başucumuzda duruyor.

5. Parçada yer alan açıklama bilim felsefesinin hangi sorusuna karşılık yapılmıştır. (10P)

Bilim insanının, problemi çözmeye yönelik tahminlerde bulunmasıdır. Örneğin, salda gölünü kuruması ile ilgili “Salda Gölü”nü besleyen su kaynaklarının çekilmesi önlenirse gölün kuruması iki yılda önlenir.” Gibi bir çıkarımda bulunmak bir tahmindir.

6. Verilen örnek ve tanımlama bilimsel yöntemin hangi aşamasına aittir yazınız. (10P)

Bu yaklaşıma göre bir eylemin ahlaki olması için o eylemin herhangi bir eğilim ya da çıkar için değil saf görev duygusuyla yapılmış olması gerekir. Merhamet duygusu ile bir çocuğa yardım etmek, ayıplanmamak için dürüst davranmak ya da mutluluk ve huzur için iyilik yapmak ahlaki davranışlar değildir. Çünkü bu davranışların altında kişisel çıkarlar vardır. Dolayısıyla bir davranışın ahlaklılığını anlamak için sonuca değil niyete bakmak gerekir.

7. Parçada görüşleri verilen yaklaşımı ve savunan kişiyi yazınız? (10P)

Varsayalım ki tren garında çalışan bir kişisiniz ve kontrolden çıkmış, sürücüsüz tren hızla gelmekte ve geldiği yön üzerinde beş işçi çalışmaktadır, diğer yönde ise bir işçi tren raylarını tamir etmektedir. Siz de trenin raylarını değiştirebilecek kolun hemen yakınıdasınız; eğer kolu çekerseniz vagon makas atlayarak diğer raya geçecek ve beş işçi kurtulacak ama bir işçi tren raylarının altında kalacak. Kolu çevirmezseniz tam tersi olacak.

8. Teleolojik etik kuramına göre nasıl davranmak gerekir. (10P)

9. Felsefenin dine bakışını maddeler halinde yazınız(10P)

Özlem ile Merve iyi anlaşan iki arkadaştır ama dini görüşler konusunda pek anlaşıkaları söylenemez. Merve Tanrının olmadığını iddia ederken özlem Tanrının var olduğunu iddia etmektedir. Merve, Özlemden Tanrı kanıtlarını yapmasını istemiştir.

İlk kanıt; Var olan her şeyin var olmak için bir nedene ihtiyacı vardır. Nedenleri sonsuza kadar götürmeyeceğimiz için bir ilk neden bulmamız gerekir. Bu neden de hem kendisinin hem de var olan her şeyin nedeni olmalıdır. Bu da Tanrı’dır.

İkinci kanıt; evrende hiçbir rastlantı unsuru olmamıştır. Evrendeki, amaç, ve düzenlilik Tanrı’nın varlığını kanıtlar. Evrendeki düzen, amaçlılık ve plan bizi düzeni sağlayan Tanrı kavramına götürür.

10. Kanıtları göz önüne aldığımızda özlemin hangi kanıtları kullandığını söyleyebiliriz yazınız. (10P)

2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
10.SINIF FELSEFE DERSİ
2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI SORULARI

Adı Soyadı:

Sınıfı/Şube:

Numarası:

Puanı:

CEVAPLAR

Bugün tüm dünyada Fransa'nın sembolü olarak kabul edilen Eyfel kulesi, Fransız devriminin 100. yılında düzenlenen EXPO 1889 fuarının giriş kapısı olarak yapılmıştır. Eyfel kulesinin özü, mimarı Stephen Sauvestre'nin zihninde önceden fikir veya tasarı olarak var olmuştur. Kulede öz var oluştan önce gelir. İnsan ise iyi düzenlenmiş ve bir plana göre şekillenmiş bir varoluşa sahip değildir.

1. Eyfel kulesi örneğinde açıklanan insanın dışındaki varlıkların var oluşu ile insanın var oluşu arasındaki farkı, varoluş-öz sorunu bağlamında açıklayınız.

VAROLUŞ - ÖZ SORUNU (VAROLUŞÇULUK)

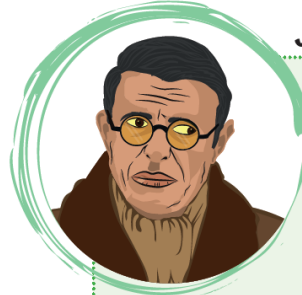
Varoluş - öz sorununun temelinde insanın nasıl bir varlık olarak dünyaya geldiği, nasıl bir varlık olarak yaşamını sürdürdüğü, seçimlerinde özgür olup olmadığı tartışmaları yatar. Daha derinde sorun, insanın belirlenmiş bir özü veya doğası olup olmadığına ilişkindir. Tartışmanın taraflarına bakıldığında bir yanda, insanın belli bir öze sahip olarak dünyaya geldiğini veya insan doğasının önceden belirlenmiş olduğunu iddia eden özcü felsefeler; diğer yanda ise insanın belirlenmiş bir öze sahip olmadığını veya belli bir doğayla dünyaya gelmediğini savunan felsefeler yer alır. Varoluş - öz tartışmalarının bir tarafı özcü felsefeler yer alırken diğer tarafında ise varoluşçuluk (egzistansiyalizm) akımı yer alır.

EGSİZTANSİYALİZM (VAROLUŞÇULUK)

» Hayatın anlamının izlerini süren ve bireyin değerinin ne olduğunu anlamaya çalışan bir felsefi akımdır.

- » Bu akıma göre insanın önceden belirlenmiş bir özü (kaderi) yoktur. İnsan tamamen özgürdür. Özünü ve değerlerini kendisi oluşturur. O ne olmak istiyorsa o olacaktır.
- » İnsanın varoluşu özünden önce gelir. İnsan var olur, sonra kendi değerlerini kendisi oluşturur.
- » Bu yaklaşımı savunan filozoflar özgürlük, seçim (irade), varlığın anlamı, varoluş-öz gibi problemler üzerinde durmuşlardır.
- » Temsilcileri: Soren Kierkegaard, F. W. Nietzsche, Jean Paul Sartre, K. Jaspers

JEAN PAUL SARTRE

- » Ona göre insan önce var olur, sonra kendi özünü kendisi oluşturur.
- » İnsan belirlenmemiştir, özgürdür. Hatta özgürlüğe mahkûmdur.
- » İnsan kendisi nasıl tasarlasa öyle olur. Ve bu oluşturma sürekli devam eder.
- » Ona göre insan doğuştan iyi, kötü, suçlu, dürüst değildir. Özgürce yaptığı eylemlerle bu gibi değerlere sahip olacaktır.
- » İnsan dışındaki varlıklar «kendinde varlık» iken insan "kendisi için varlıktır". Kendinde varlıkların özleri daha önce tasarlanmıştır. Belli bir amaç için var olurlar ancak insanın özü önceden belli değildir. Kendisini kendi eylemleriyle yaratır.

J. Dewey tezini kanıtlamak için ormanda kaybolmuş bir insan benzetmesini kullanır. Kaybolan insan için bir tek gerçeklik vardır; ormanda kaybolması olayıdır. Amacı ise kaybolduğu ormandan sağ salim kurtulabilmek dolayısıyla da bu durumun yarattığı korku ve tedirginlikten kurtulmaktır. Ormandan kurtulmak için oluşturduğu tüm kuramlar ve denemeler birer araçtır. Kaybolan adamın ormandan çıkış yolu ile ilgili planları, tahminleri uygulamada bir işe yarar ve kurtuluşu sağlarsa doğrudur.

2. J. Dewey'in savunduğu yaklaşımı yazınız. (10P)

3. Septiklerin(kuşkucuların) bilgi yaklaşımını kısaca yazınız(10P)

Septisizm (Kuşkuculuk)

Mutlak doğru bilgiye ulaşmanın mümkün olmadığını, bütün bilgilerin doğruluğunun kuşkulu olduğunu, hiçbir bilgi kaynağının güvenilir olmadığını savunan felsefi anlayışa "septisizm" denir.

Doğru bilgi imkânsızdır. Bütün bilgiler kuşkuludur.

*İnsan, dış dünyanın bilgisini edinemez.
Gerçeğin bilgisini elde etmede insanın bilgi yeteneği ve kapasitesi yetersizdir.*

*Bilgi, herkes için geçerli ve aynı olamaz.
Nesnel (objektif), genelgeçer, mutlak bilgiler yoktur.*

Medyada paylaşılan haber ve bilgiler kimi zaman gerçeği yansıtmaz ve hangi bilginin de gerçekle uyumlu olduğu bilinemez. Örneğin COVID-19 salgınının 2013'te Çin'de üretilen bir virüs olduğuna ilişkin bir gazete haberi hızlı bir şekilde yayılmıştır ancak yapılan çalışmalar COVID-19'un yapay bir virüs değil doğal bir virüs olduğu tespit edilmiş haberin yalan olduğu ortaya konulmuştur.

4. **Parçadaki durum göz önüne alınarak bilginin hangi temel problemi ne yönelik bir tartışma vardır yazınız(10P)**

CEVAP

Bilim her geçen gün evrenin başka bir sırrını açıklığa kavuşturuyor ve neredeyse bütün bilim dallarında aklın sınırlarının ötesinde gelişmeler yaşanıyor. Astronomlar, kara deliklerin fotoğraflarını çekebilecek hesaplamalar yaparken tıp alanında da birçok hastalık korkulardan çıkmış durumda. Bilimde yaşanan bu tür olumlu gelişmelerin yanında sahip olunan bilgilerin insanlığın geleceğini yok edebileceği gerçeği de başucumuzda duruyor.

5. **Parçada yer alan açıklama bilim felsefesinin hangi sorusuna karşılık yapılmıştır. (10P)**

CEVAP

Bilim insanının, problemi çözmeye yönelik tahminlerde bulunmasıdır. Örneğin, salda gölünü kuruması ile ilgili “Salda Gölü”nü besleyen su kaynaklarının çekilmesi önlenirse gölün kuruması iki yılda önlenir.” Gibi bir çıkarımda bulunmak bir tahmindir.

6. Verilen örnek ve tanımlama bilimsel yöntemin hangi aşamasına aittir yazınız. (10P)

CEVAP

Bu yaklaşıma göre bir eylemin ahlaki olması için o eylemin herhangi bir eğilim ya da çıkar için değil saf görev duygusuyla yapılmış olması gerekir. Merhamet duygusu ile bir çocuğa yardım etmek, ayıplanmamak için dürüst davranmak ya da mutluluk ve huzur için iyilik yapmak ahlaki davranışlar değildir. Çünkü bu davranışların altında kişisel çıkarlar vardır. Dolayısıyla bir davranışın ahlaklılığını anlamak için sonuca değil niyete bakmak gerekir

7. Parçada görüşleri verilen yaklaşımı ve savunan kişiyi yazınız? (10P)

Varsayalım ki tren garında çalışan bir kişisiniz ve kontrolden çıkmış, sürücüsüz tren hızla gelmekte ve geldiği yön üzerinde beş işçi çalışmaktadır, diğer yönde ise bir işçi tren raylarını tamir etmektedir. Siz de trenin raylarını değiştirebilecek kolun hemen yakınıdasınız; eğer kolu çekerseniz vagon makas atlayarak diğer raya geçecek ve beş işçi kurtulacak ama bir işçi tren raylarının altında kalacak. Kolu çevirmezseniz tam tersi olacak.

8. Teleolojik etik kuramına göre nasıl davranmak gerekir. (10P)

Teleolojik etik kuramına göre niyet değil davranışın sonucu önemlidir. Kar zarar probleminde eğer sonuç daha karlıysa doğru olan odur, iyi olan da odur dolayısıyla beş kişinin canını kurtarmak bir kişinin canını kurtarmaktan daha fazla olduğuna göre beş kişinin canını kurtarmak daha doğru bir eylemdir ve yapılması gereken şey en fazla sayıda kişiye fayda sağlamaktır.

9. Felsefenin dine bakışını maddeler halinde yazınız(10P)

Özlem ile Merve iyi anlaşan iki arkadaştır ama dini görüşler konusunda pek anlaştıkları söylenemez. Merve Tanrının olmadığını iddia ederken özlem Tanrının var olduğunu iddia etmektedir. Merve, Özlemden Tanrı kanıtlarını yapmasını istemiştir.

İlk kanıt; Var olan her şeyin var olmak için bir nedene ihtiyacı vardır. Nedenleri sonsuza kadar götürmeyeceğimiz için bir ilk neden bulmamız gerekir. Bu neden de hem kendisinin hem de var olan her şeyin nedeni olmalıdır. Bu da Tanrı'dır.

İkinci kanıt; evrende hiçbir rastlantı unsuru olmamıştır. Evrendeki, amaç, ve düzenlilik Tanrı'nın varlığını kanıtlar. Evrendeki düzen, amaçlılık ve plan bizi düzeni sağlayan Tanrı kavramına götürür.

10. Kanıtları göz önüne aldığımızda özlemin hangi kanıtları kullandığını söyleyebiliriz yazınız.

(10P)

ilk
kanıt

ikinci
kanıt